

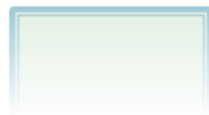
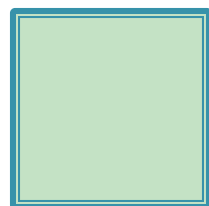
تمدن مصر

به نام یگانه لایق پرستش

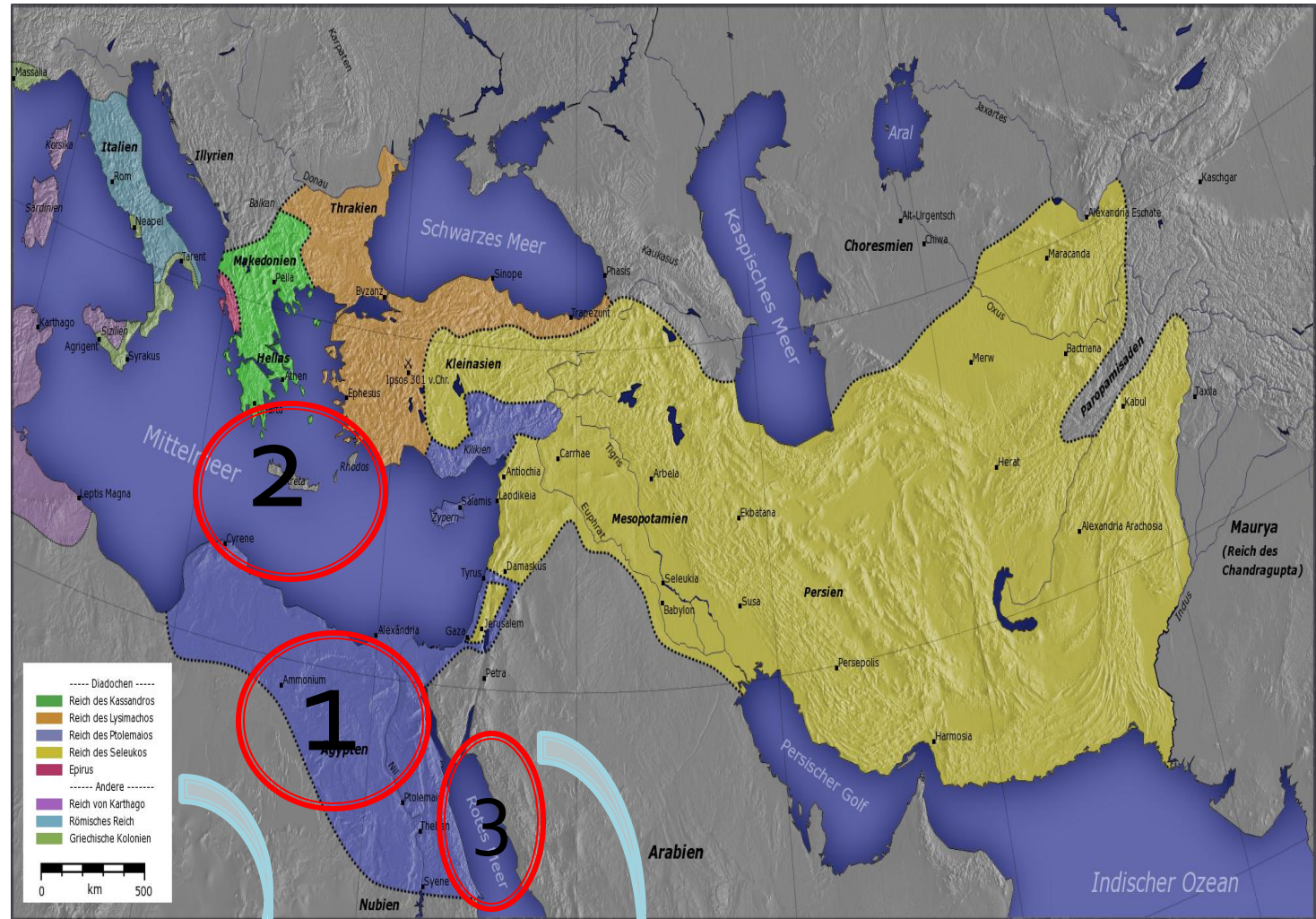

فصل اول:موزه جغرافیائی

۱

موزه جغرافیائی

آفریقا

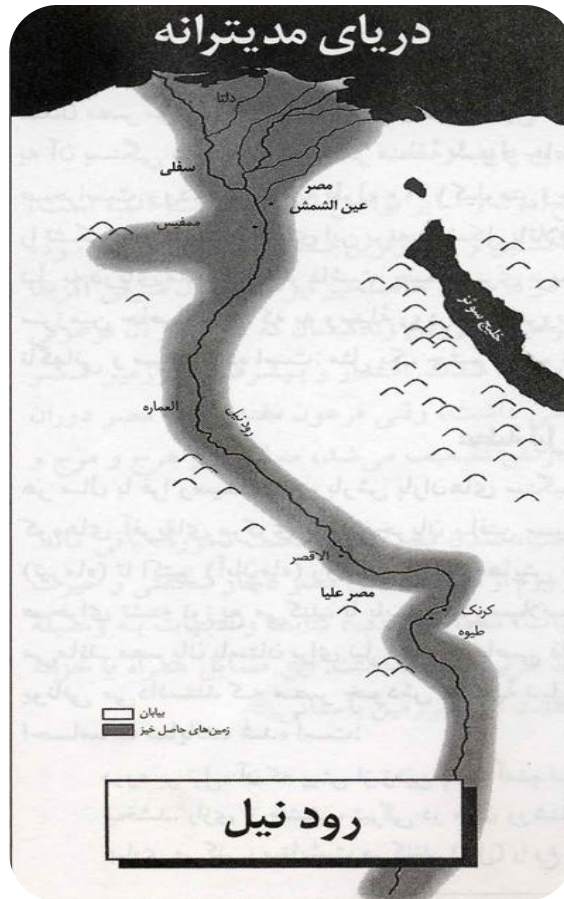
کشورهای عربی

فروشگاه تخصصی محصولات معماری و عمران

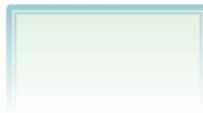
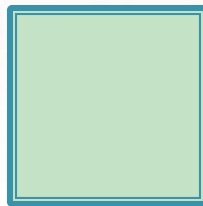
www.shop.farsicad.com

1. مصر
2. دریای مدیترانه
3. دریای سرخ

موزه جغرافیائی

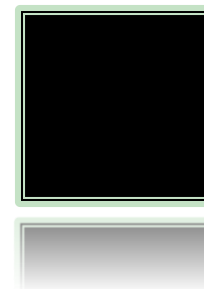
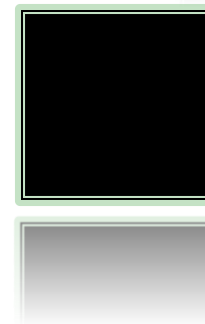
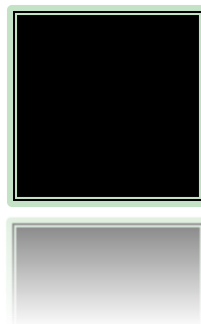

مصر در شمال شرق قاره آفریقا در کنار دریا های مدیترانه و سرخ و در همسایگی کشور های لیبی در غرب و سودان در جنوب و فلسطین که در شمال شرق آن واقع شده است قرار دارد. مصر دارای جغرافیایی ساده است (رودخانه - صحرا - صخره) سواحل نیل به طول 900 و پهنای 16 کیلو متر منبع حیات این سرزمین و ساکنان آن بوده است و می توان به جرات گفت که شاهرگ حیاتی تمدن مصر محسوب می شود. مصر روی هم رفته سرزمین کم ارتفاعی است و ارتفاعات آن عمدتا در نواحی شرقی و جنوب غربی واقع شده اند. محدوده قابل کشت در مصر دلتا و دره باریکی نزدیک نیل بوده ، دلتای رود نیل را مصر سفلی یعنی مصر کم ارتفاع که پست ترین منطقه نیل بود ، می نامیدند و اراضی جنوبی مجاور دره نیل را مصر علیا که بلند ترین منطقه مصر بود، به این نام می خواندند . ساکنان مصر از دو تیره ی مختلف بودند ، در قسمت شمالی (مصر سفلی) یعنی دلتای نیل انسان هایی از نژاد آسیایی با صورت های گرد و پوست های روشن و در قسمت جنوبی (مصر علیا) یعنی دره نیل مردمی از نژاد آفریقایی با پوست های قهوه ای و صورت های کشیده می زیسته اند.

بازہ ی زمانی تمدن

۲

نظامهای اعتقادی، حکومتی، اقتصادی

۳

نظام اعتقادی

مصريان باستان عمدتاً افرادی مذهبی بودند. مهمترین ویژگی های مصريان توجه به زندگی پس از مرگ می باشد. آفتاب و طبیعت جزء نخستین عناصری بودند که مصريان باستان بر آنها احترام و ارزش قائل بودند اوضاع طبیعی مصر و زندگی مصريان ، در مذهب آنها منعکس شده بود. در دوره ای که مصری ها به صورت نظام اجتماعی و جماعتی نخستین زندگی می کردند، خدایان خود را هم به صورت جانوران و پرندگان می پنداشتند.

آنها خدایان بدکار را ، به صورت درندگان خطرناک وانمود می کردند اما بعد ها مصريان خدایان خود را به شکل انسان اما با سری از حیوانات و پرندگان می ساختند. با پیشرفت کشاورزی در بین مصری ها ، آنها به پرستش خورشید پرداختند، زیرا که آن را سرچشمه ی گرما ، رشد و حیات می دانستند. خدای آفتاب رع نامیده می شد. خورشید پادشاه خدایان بود. همچنین، علت طغیان رود نیل را نیز به خدای نیل نسبت می دادند که از قسمت بالا و سرچشمه ی این رودخانه با کوزه آب می ریخت. در نتیجه زندگی آنها به مقدار آبی بستگی داشت که او از کوزه می ریخت، به همین دلیل آنها همیشه دعا می کردند، که خدای نیل به مزرعه شان بیاید و هنگامی که نیل طغیان میکرد، مردم مصر جشن می گرفتند و خدای نیل را سپاس می گفتند.

رفتار روحانیون مصر قدیم نسبت به مجسمه های خدایان خود مانند رفتار با یک موجود زنده و صاحب عقل تدبیر بود و همه روزه از این خدایان مراقبت میکردند و مایحتاج زندگی و وسایل معیشت آنان را فراهم مینمودند.

تاریخ مصر را به سه دوره تقسیم می کنند:

۱. دوره سلطنت قدیم

۲. دوره سلطنت میانه

۳. دوره سلطنت جدید

دوره سلطنت نوین زراعت تغییرات عمده ای را در جامعه مصر به وجود آورد. هنگامی که اغلب مصری ها کماکان در کشتزارها کار می کردند، بعضی از آنها برای مثال، سفالگر شدند. بافندگان الیاف کتان می رسیدند و از آنها پارچه های کتان می بافتند.

اغلب مصری ها به قبیله ای تعلق داشتند و هر دهکده ای در یکی از چند منطقه مستقل جای می گرفت. مناطق مقتدرتر یا جذب مناطق ضعیف تر از طریق جنگ و گاهی ازدواج ادامه می دادند تا سرانجام مصر فقط از دو سلطنت تشکیل شد: مصر سفلی که در ناحیه دلتای نیل قرار داشت و پایتخت آن بیوتو در غرب دلتا بود، و نخب که در محل الکب امروزی قرار داشت. در این منطقه شغل مردم چوپانی و مسکن آنها بصورت چادر نشینی بود و در مصر سفلی مرده ها را در قبر و در خارج از محل سکونتشان دفن می کردند.

پایتخت مصر علیا بود که شامل سرزمین های دره نیل می شد که از دلتا تا نخستین آبشار نیل نزدیک به آسوان در جنوب مصر گسترده بود. مردم به کشاورزی اشتغال داشتند و محل سکونتشان ثابت بود و مرده ها را در محل سکونت خودشان دفن می کردند یعنی با کشیدن دیوار و بستن راه آن قسمت از خانه دفن می کردند. صدها سال این دو سلطنت در کنار هم قرار داشتند. با وحدت این دو، عصر عظمت مصر آفرودگاه تخصصی محصولات معماری و عمران

دستاوردهای هنری و صنعتی و علمی مصر باستان

۱۴

فرهنگ و هنر مصریان

مصریان دوران باستان میراث گران بهایی از خود به جا نهاده اند که فصل مهمی از تاریخ هنر را به خود اختصاص داده است. مقدمات شکل گیری این هنر از هزاره چهارم قبل از میلاد آغاز شد اما پیدایش ویژگی های آن مقارن با اتحاد مصر علیا و سفلی بود ویژگی های مزبور با اندکی تغییرات تا استیلای اسکندر مقدونی پایدار ماند.

مصریان وجه خاصی برای هنر نداشتند و هنرمند هم نه یک فرد خالق و مستقل بلکه صنعت گری کار آزموده بود که لزوما باید با یک گروه کار می کرد. آنان جادو را به عنوان نیرویی بنیادی می انگاشتند و بر همین اساس معتقد بودند که اگر چیزی درست ساخته شود، می تواند با طی تشریفات خاص پا به عرصه حیات بنهد. تمام تلاش آنها در هنر هم برای رسیدن به همین هدف بود.

هنرمند مصری غالبا خط های مستقیم و شکل های یک پارچه به کار می برد که برای او جنبه کاملاً عملی داشت، تا ذوق هنری.

مصریان جهت حفظ کردن و ثبت رویدادها به صورت مکتوب خط هیروگلیف را اختراع کردند. فکر حفظ اسناد به صورت مکتوب از سرزمین همسایه، بین النهرین، به آنها رسیده بود. اما مصری ها خط هجایی اهالی بین النهرین را نپذیرفتند بلکه، نشانه های نوشتاری خاصی برای خود اختراع کردند. مجموعه علامت های هیروگلیف خطی تصویری را می سازد.

فرهنگ و هنر مصریان

تصویر خط هیگرولیف

تصویر خط هیگرولیف

بعدها مصریان خط کاهنی را اختراع کردند که با آن می توانستند مطالب خود را روی پاپیروس بنویسند. این خطی نوشتاری بود که نشانه های تصویری نداشت به همین دلیل به سرعت گسترش یافت. نشانه های خط کاهنی با هم ادغام می شدند. برای نوشتن این خط از قلم نی، طومارهای پاپیروسی و همینطور از جوهر سرخ استفاده می شد، که کاتبان خود آن را می ساختند.

در بخش اختراع کاغذ و خط مصري، کاغذ را یکی از مهم‌ترین کالاهای بازرگانی مصر، در آن زمان و یکی از بزرگ‌ترین عطایایی است که تمدن این کشور به جهان بخشیده است. نوشته‌هایی که از پنج هزار سال پیش به دست ما رسیده و خطوط آن خواناست گواه بر خوبی ساختمان این کاغذ دارد.

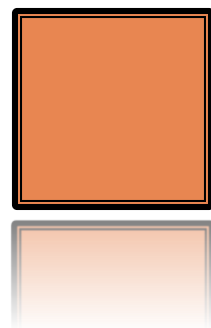
طبق نظر مورخین و باستانشناسان تنها درصد کمی از مردم مصر باستان سواد نوشتاری داشته و در جامعه آن زمان مصر از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای نزد مردم برخوردار بوده‌اند. لازم به ذکر است که این اشخاص به عنوان کاتبین جامعه، به بازگویی اهداف، عقاید و صداهای مختلف زبانی با استفاده از 700 نماد هیروگلیف مبادرت می‌ورزیدند.

این اشخاص اغلب در جامعه آن زمان مصر به عنوان مأمورین مالیاتی، کتابداران و حتی معمارین جامعه شناخته شده بودند. از این مطالب می‌توان چنین نتیجه گرفت که تبدیل کشور مصر به پیشرفته‌ترین تمدن باستانی جهان و غنی‌ترین فرهنگ و تمدن باستانی بدون خلاقیت مصریان باستان در معماری، وجود رودخانه نیل و استفاده از آن برای ساخت اماکن باستانی، فرهنگی و تاریخی امکانپذیر نبوده است، بنابراین می‌بایست گفت که رودخانه نیل به عنوان عامل اصلی در شکلگیری و غنای فرهنگ مصر باستان نقش به سزایی داشته و کشور مصر بدون اتکا به چنین منبع طبیعی قادر به کسب چنین جایگاهی از تمدن باستانی نبوده است.

فرهنگ و هنر مصریان

سلسله های مصری

۵

مانتوا تاریخ نگار مصری زمان بطلمیوس، تاریخ مصر را به چندین دوره مهم تقسیم کرده است:

1. دوران سلسله های عتیق: سلسله های اول و دوم.
2. دوران سلطنت قدیم: سلسله های سوم تا ششم.
3. دوران فترت اول: سلسله های هفتم تا دهم.
4. دوران سلطنت میانه: سلسله های یازدهم و دوازدهم.
5. دوران فترت دوم: سلسله های سیزدهم تا هفدهم.
6. دوران سلطنت جدید: سلسله های هجدهم و نوزدهم.
7. دوران دوم سلطنت جدید: سلسله های بیستم و بیست و یکم.
8. دوران جدید: از سلسله های بیست و سوم تا بطلمیوس.

ممفیس

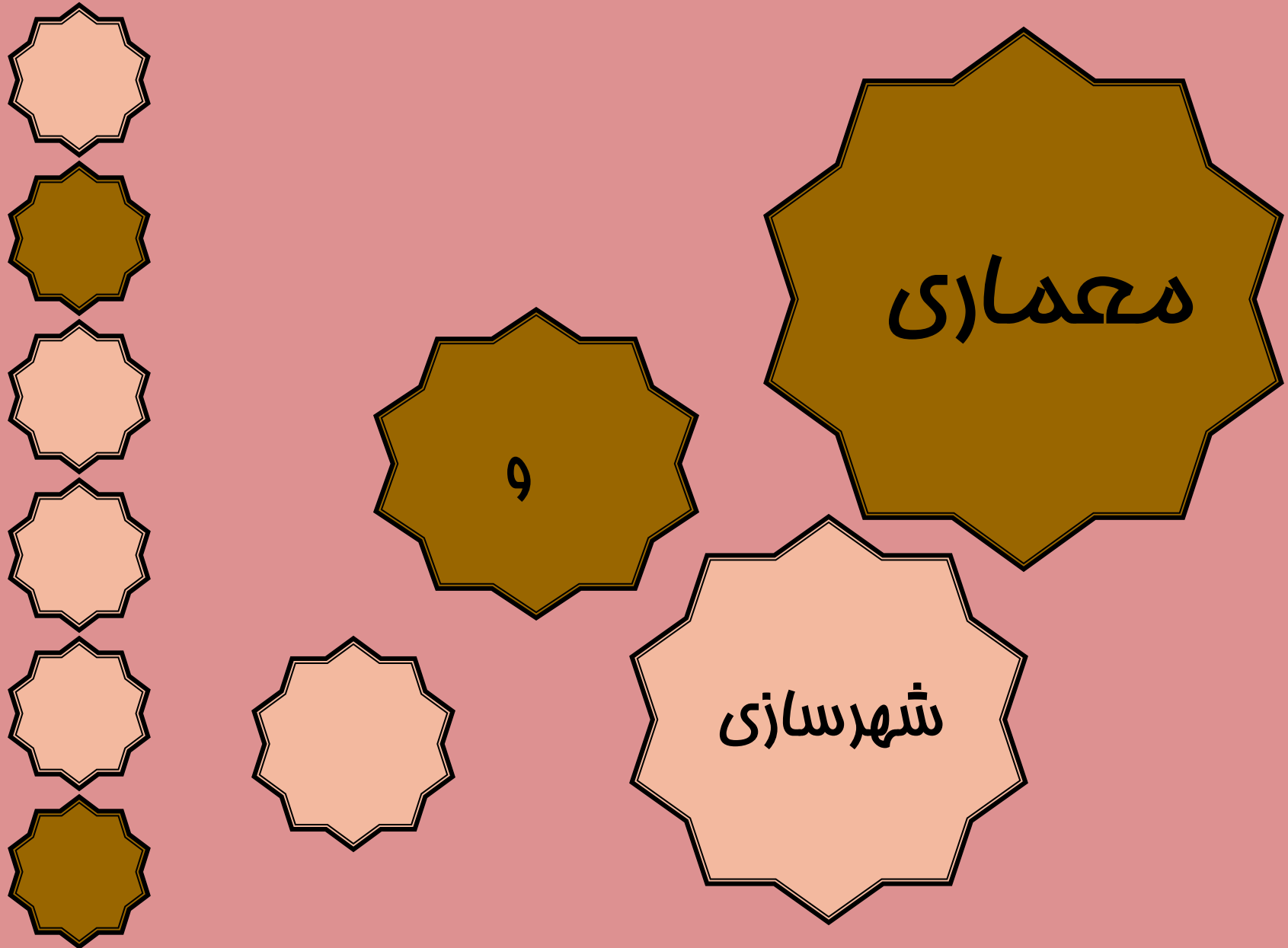
ممفیس شهری بود که منس برای دوام اتحاد، بنا کرد و آن را پایتخت خود قرار داد. این شهر در ابتدا به دلیل وجود دیوارهای خشتی و سفید رنگ که دور تا دور قصر پادشاه کشیده شده بود، اینه هج نامیده می شد و بعدها ممفیس نام گرفت. در این شهر که در آن نمونه قدرت بی پایان پادشاهان مصر یا فراعنه مشاهده می شد، همه مردم طبقات اجتماعی اعم از اشراف، صنعتگران، هنرمندان، نجاران، کارگران و... زندگی می کردند.

سلسله های مصری

زندگی مصری‌ها در ممفیس، مثل سایر مناطق مصر، بدون در نظر گرفتن طبقه اجتماعی‌شان در اطراف فرعون دور می‌زد. فرعون و خانواده اش در قصری بزرگ در قلب شهر زندگی می‌کردند. این قصر با دیوارهای ضخیم سفید احاطه شده بود. این ساختمان از چوب و خشت ساخته شده بود و روشن و هواگیر بود و نسبت به قصرهای امروزی اسباب و اثاثیه کم‌تری داشت.

کف اتاق‌ها، دیوارها و سقف‌ها گچکاری بود و با نقاشی‌هایی که صحنه‌هایی از زندگی شهری را در مصر نشان می‌داد، پوشیده بود. محتمل است که کف اتاق‌ها با نقش دریاچه‌هایی پر از ماهی و نیلوفر آبی و دیوارها با نی‌های پاپیروس که روی آن‌ها غازهای وحشی در حال پرواز نمایش داده شده بود، تزئین می‌شدند و احتمالاً سقف‌ها منظره آسمان مصر را نشان می‌دادند.

بسیاری از اشراف در حومه شهر ممفیس زندگی می‌کردند. تعدادی از مورخان معتقدند که آن‌ها در ویلاهای زیبایی که از چوب و خشت ساخته شده بود، ساکن بودند. این ویلاها را دیوارهای بلندی احاطه می‌کرد و هر یک باغی داشت که دارای یک استخر پر از ماهی بود که سطح آن را نیلوفرهای آبی می‌پوشاندند. در یک سمت استخر، معبدی کوچک قرار داشت که افراد خانواده در آن جا عبادت می‌کردند.

معماری مصر باستان

مصریها قومی ابدیت گرا بودند . در مصر هر معماری که مربوط به آن دنیا باشد سنگی است و هر معماری که مربوط به این دوران باشد خشتی وفانی است.

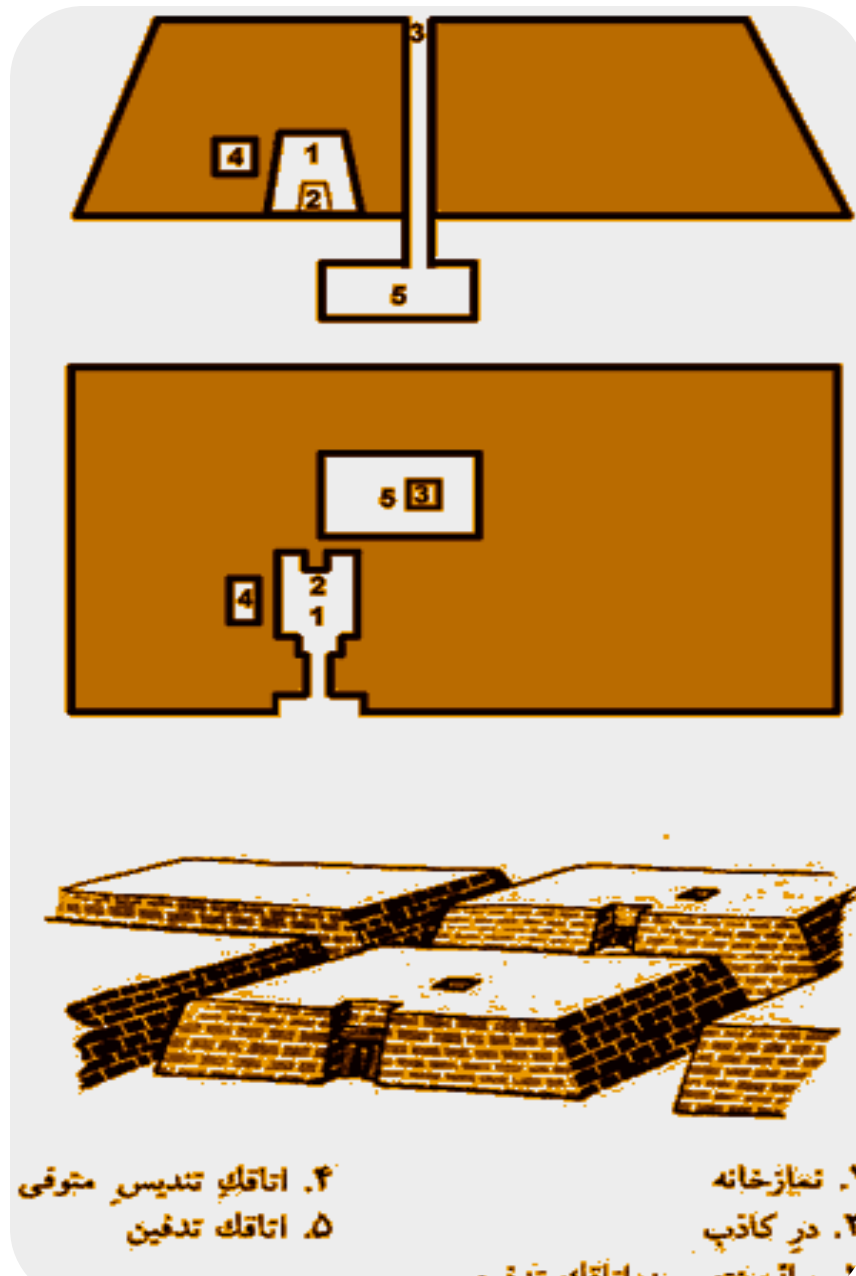
بنابراین آنها برای مرده قبری سنگی و محکم می ساختند و مرده را مومیایی می کردند..

معبد های مصریان همه از سنگ بود. اولین مقبره هایی که در مصر ساخته شد مصطبه نام داشت که مقبره های انفرادی بودند و شکل آنها از تلماسه های بیابان الهام گرفته شده بود. و از سنگ ساخته شده و ارتفاع آنها از سطح زمین حدود 2/5 متر بوده است. این مقبره ها معمولا به شکل سکوی بلند و مستطیل شکل با دیواره هایی پرشیب و مفروش از سنگ یا آجر بر روی محوطه تدفین ساخته می شدند. محوطه تدفین در عمق زیادی در زیرزمین قرار داشت و بوسیله هواکش به سکوی بلند متصل می شده است.

معماری پادشاهی کهن:

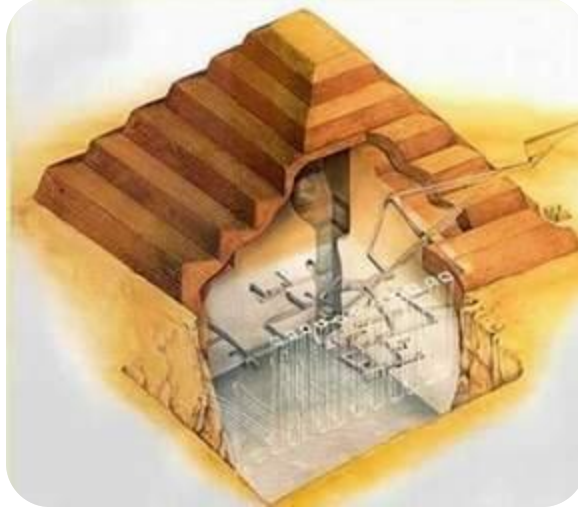
در حدود سه هزار قبل از میلاد مسیح مصر سفلی و مصر علیا توسط فرعونیی به نام نارمر با هم متحد شدند، و اولین سلسله با یک سیاست واحد ، ترکیبی از دو فرهنگ را به اجرا درآورد ، پس از گذشت این دوره است که به تدریج معماری مقبره ای یا مصطبه آغاز می گردد.

مصطبه

شکل مصطبه احتمالا از تپه های خاکی یا سنگی که مقبره های پیشین را می پوشانید ، الهام گرفته شده است. ارتباط مصطبه با محیط خارجی از طریق دری بود که به فضای کوچکی منتهی می شد و اقوام و نزدیکان متوفی هدایای خود را برای وی در آنجا می گذاردند. این آثار نه تنها اولین شکل مقابر ساخته شده در مصر بودند ، بلکه ساخت آنها در زمانی که اهرام نیز به وجود آمد ، ادامه یافت و به عنوان مقابر اشراف و نزدیکان فرعون ، در کنار اهرام بنا گردید و طول آنها از 4.5 تا 52 متر و ارتفاعشان از 3 تا 9 متر متغیر بوده است، علت عمود نبودن دیوار این مقابر و تمایل آنها به داخل ظاهرا باید در استحکام بیشتر این نوع دیوارها نسبت به دیوار های عمودی بوده باشد.

هرم زوسر

هرم پله پله ای زوسر (جوسر) : در دوره سلسله سوم در حدود سال 2750 ق.م مقابر مصری شکل هرم هایی پله دار به خود گرفت. مشهورترین این مقابر (احتمالا اولین آنها مقبره پادشاه زوسر است) که روی همان تپه ی مستطیل شکل اجدادی و در شهر سقاره یا گورستان باستانی ممفیس بر پا شده است. این هرم نخستین مقبره ی عظیم پادشاهی بود در واقع این هرم متشکل از چندین مصطبه است که به تدریج کوچک شده و در پایان کار ساختمانی، مشابه زیگورات های بزرگ بین النهرین شده است این مقبره ارتفاعش از بنای مردگانی که پیرامونش ترتیب یافته بلند تر است. این مقبره کارکردی دو گانه داشت: 1 حفاظت از پادشاه مومیایی و اشیا دفن شده 2 مجسم ساختن قدرت مطلق و خدا گونه به کمک حجم.معمار مقبره زوسر ابعوتب بوده که اولین شخصی بوده به عنوان نخستین معمار در کتاب های مصری یاد شده.

اهرام ثلاثه

در ادامه سلسه پادشاهی فراعنه، اهرام دیگری ساخته شد. در (جیزه) گیزا، غرب قاهره امروزی، سه هرم از فراعنه سلسله چهارم به نامهای خوفو یا

خنوپوس (**Cheops**) به معنای کسی که به افق تعلق دارد،

خفرع (**Khafre**) یا خفرن (یعنی بزرگ) و منکورع

(**Menkaure**) یا موکرینوس

(به معنای ملکوتی) وجود دارد. هرمهای سه گانه ، عظیم ترین و باشکوهترین بناهای دوره پادشاهی کهن هستند که جزو عجایب هفت گانه جهان باستان نیز محسوب میشوند. برش و اندازه گیری سنگ ها در حد اعجاب انگیزی دقیق بوده، به طوری که کوچکترین خطایی باعث بر هم خوردگی اشکال هندسی و حتی فرو ریختن بنا می شد. این بناها بزرگترین بناهای ساخت بشر تاکنون هستند.

هرم ها درگورستانی قدیمی در جیزه واقع شده اند. گروهی از باستان شناسان عقیده دارند که 100/000 کارگر به مدت بیست و سه سال کارکردند و در این هرم بیش از دویلمیون نیم سنگ به کار رفته که وزن آن ها از ۵/۲ تن تا چهل تن وزن دارد را بنا کرده اند. یکی از طریقه هایی که احتمال دارد مصریان باستان سنگ های غول پیکر را حمل می کردند شیوه ی غلطاندن و بلند کردن است.

اهرام مصر از هر نظر چه از نظر معماری و موقعیت جغرافیایی در محل مناسبی قرار دارد.

-هرم به گونه ای ساخته شده است که به چهار جهت اصلی مشرف است.

-خط مداری که از روی جیزه می گذرد دقیقاً خشکی ها و آب های روی کره ی زمین را دقیقاً نصف می کند و هرم در چنین نقطه ای از نصف النهار ساخته شده است.

-فاصله ی میان مرکز زمین تا هرم کاملاً برابر است.

-اندازه ی سطحی چهارجانبی حرم دقیقاً برابر است با ارتفاع هرم. نوک هرم بزرگ دقیقاً شمال و اطرافش نیز طول استوا را تمثیل می نمایند.

اهرام ثلاثه

تمامی این محاسبات بیان گر آن است که اهرام مصر با اندازگيري هاي دقيق رياضي و نجومی همراه است که نشان می دهد در آن زمان مصریان از نظر معماری بسیار پیشرفته بوده اند.

سنگ هایی که در این هرم به کار رفته است از خود کشور مصر گرفته نشده اند و طبق نظر بعضی از کارشناسان و باستان شناسان سنگ ها به مدت ده سال توسط کارگران حمل می شده است و بعد از ده سال تازه به محل بنای اهرام مصر آورده شدند هنوز هیچ کس نمی داند که این سنگ ها مطعلق به چه کشوری است و یا مهندس یا معمار اهرام مصر چه کسی بوده است و از چه شیوه ای استفاده شده است .

نتایج آزمایش های انجام شده

- 1- غذاهای فاسد شدنی تا مدت ها مدید بدون فساد در درون هرم باقی می ماند .
- 2- آب های آلوده ، تصفیه و عاری از میکروب می شوند .
- 3- نباتات با سرعت بیشتری رشد می یابند .
- 4- فلزات زنگ زده ، جلا و صیقل اصلی خود را باز می یابند.
- 5- انسان ها به استراحت بهتری دست یافته و نیز به قدرت اندیشه آدمی افزوده می شود .
- 6- آرامش و درمان امراض روانی با سهولت بهتری انجام می شود.

هرم خوفو :

یکی از اهرام سه گانه جیزه ،هرم خوفو (یا خئوپوس) کهن ترین و بزرگترین آنها است به استثنای راهروها و اتاقک تدفین ، توده ی غول پیکری از ساختمان سازی با سنگ آهک یا کوهی از سنگ است، که مطابق اصول ساختمانی ، هرم پله ای پادشاه زوسر در سقاره ساخته شده است. فضاهای درونی موجود در کف و بالاتر از آن ، نسبتا کوچک اند پس از آنکه سنگ تراش ها کار تراش دادن سنگ ها را به پایان می رساندند ، برای آنکه هر قطعه سنگ را در بنای هرم مشخص کرده باشند، آنها را با مرکب قرمز غلامت گذاری می کردند، و رج رج روی هم می نهادند. سر انجام نمای هرم ، با پوششی از سنگ آهک سفید و مروارید رنگ ؛ پوشیده می شد این سنگ ها را با چنان ظرافتی می تراشیدند که درز های میانشان با چشم قابل تشخیص نبود. طول ضلع قاعده ی آن 227 متر و طول هر یالش 217 متر و ارتفاع کنونی اش 138 متر و قاعده اش بیش از 5 هکتار زمین را در بر گرفته است. این ساختمان از حدود 2 میلیون و 300 هزار قطعه سنگ ساخته شده که وزن متوسط هر یک به 2.5 تن می رسد. 4 گوشه هرم به سوی 4 جهت قطب نماست و مقبره و توده ساده سنگ بر چشم انداز گسترده افق مسلط است

هرم خوفو

هرم منکورع

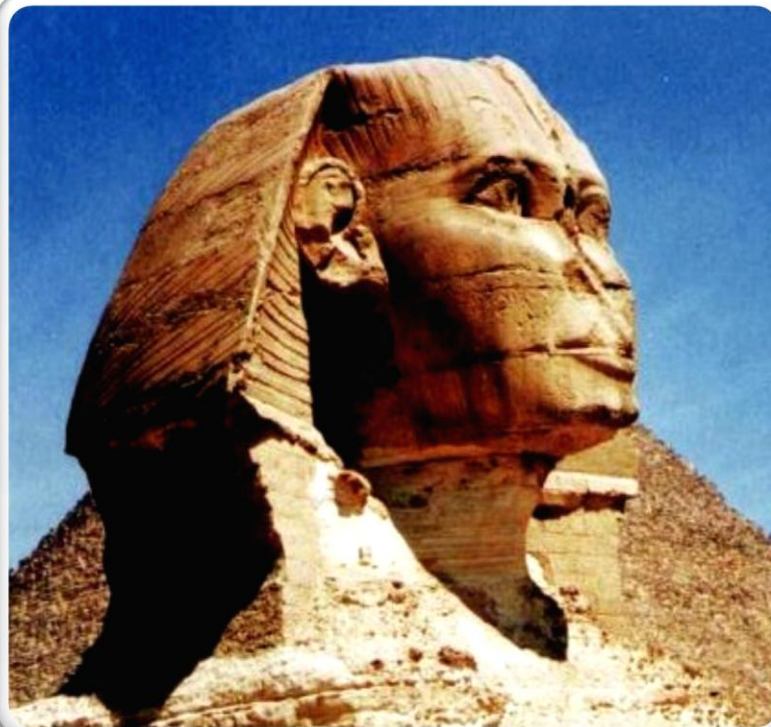
هرم منکورع:

منکورع، پنجمین پادشاه سلسله چهارم و پسر خفرع بود که از حدود 2532 پیش از میلاد به مدت بیست و نه سال بر مصر حکمرانی کرد. وی کوچکترین هرم را در فلات گیزا احداث کرد که سومین هرم از مجموعه اهرام سه گانه است. این هرم، 5/66 متر بلندا داشته که امروزه به 62 متر تقلیل یافته است. زاویه شیب هرم 51 درجه و 20 دقیقه و طول قاعده آن 5/108 متر می باشد و در بخش جنوب غربی دو هرم عظیم همجوار خود جای گرفته است. هرم مذکور نیز حدود سال 2510 پیش از میلاد بنا گردید.

هرم منکورع دارای سنگهای دو رنگ می باشد: نیمه بالایی آن توسط سنگ آهکی سفیدی پوشیده شده، در صورتیکه در بخش زیرین آن از سنگهای گرانیتی سرخ فام منطقه آسوان استفاده گردیده است. این هرم بسیار شایان توجه می باشد، چون تنها هرم سلسله چهارم پادشاهی مصر است که دارای 16 ردیف سنگچین از جنس گرانیت می باشد و چنین پیش بینی شده بود تا سطح این هرم با سنگهای گرانیتی پوشیده شود، اما به دلیل مرگ ناگهانی منکورع این امر هرگز تحقق نمی یابد و هرم مذکور فاقد روکش باقی می ماند

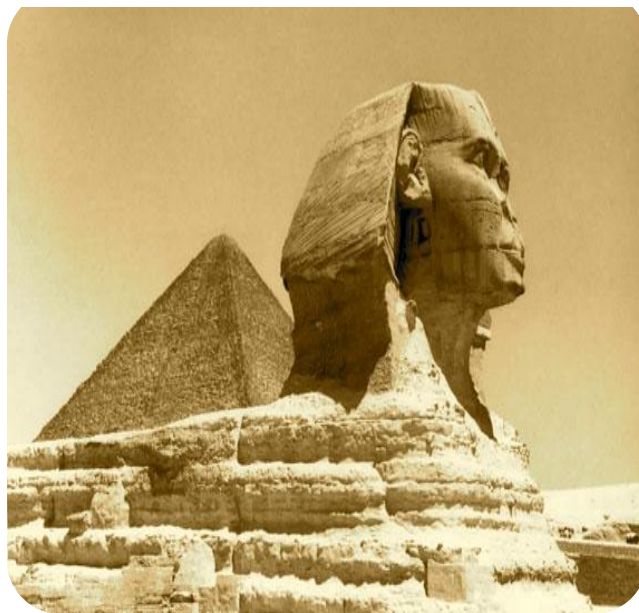
ابوالهول :

از دیگر عناصر قابل ذکر در مجموعه گیزا می توان به تندیس عظیم و اعجاب آور ابوالهول (مجسمه مرگ) اشاره داشت. این تندیس که در فاصله 400 متری از اهرام سه گانه و شمال معبد دره ای خفرع قرار دارد، بنام پاسدار و نگهبان اهرام نیز نامیده شده است.

سر و قسمت جلوی مجسمه ابوالهول از تخته سنگی یکپارچه و طبیعی به طول 57 متر ، عرض 6 متر و بلندای آن نیز 6/18 متر است، تراشیده شده؛ پهنای چهره حدود 4 متر و پاها و سایر قسمت های بدن را با سنگ چین و آجر تکمیل کرده اند. چهره این تندیس، احتمالاً صورت خفرع ، فرزند و جانشین خوفو و بدن آن، هیکل شیر می باشد. بسیاری معتقدند که ابوالهول جیزه، مظهر خدای خورشید (رع - هراخت) است و حتی ممکن است در زمان واحد، مظهر خدا و فرعون بوده است

ابوالهول

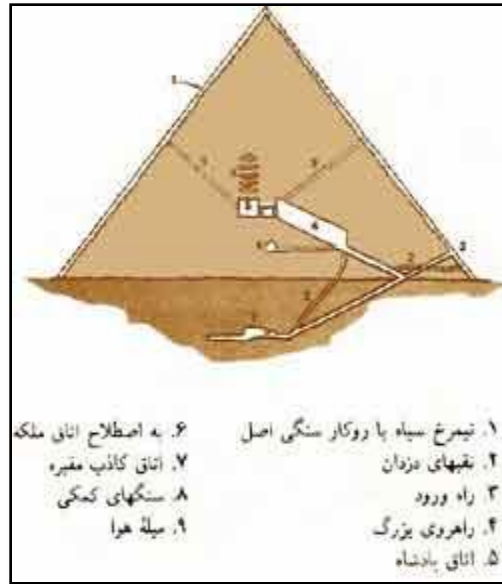
مجسمه ابوالهول، کهنترین و بزرگترین تندیس دنیای باستان است که علیرغم صدمه های فراوانی که در دوران استیلای اعراب به آن وارد شده و باعث از بین رفتن بخشی از چهره آن گردیده است، با ابهت ترین مظهر سلطنتی فراعنه به حساب می آید .

ابوالهول رو به سمت شرق دارد و در میان پنجه های آن نیز معبد کوچکی ساخته شده است. سنگهای بکار رفته دومعبد، غا لباً از تراش تخته سنگ طبیعی که پیکره ابوالهول را تشکیل می دهد، بدست آمده و وزن برخی از آنها به بیش از 200 تن می رسد .

معبد دره ای هرم خفرع :

این معبد در 400 متری شرق مجموعه اهرام واقع شده است و با روش تیر باربر و ستون با مقطع مربع شکل، به صورت کاملاً یکپارچه از سنگ خرای سرخ پاکتراش و صیقلی احداث گردیده. تنها تزئین بکار رفته در این معبد، تندیسهایی است که در امتداد دیوار به صورت ردیفی قرار داشتند. کف معبد نیز از سنگهای مرمر سفید پوشانیده شده بود.

هرم خفرع

بدلیل عدم استفاده مصریان باستان از سیمان، برای برافراشتن ستونها، ابعاد و تناسبات آنها را بزرگ در نظر می گرفتند. هنگام ایجاد تالارهای ستوندار نیز در بیشتر موارد، ردیف ستونهای میانی را بلندتر از ستونهای کناری در نظر می گرفتند تا یک ردیف پنجره زیر سقفی برای رساندن نور خورشید به درون بنا در آن بخش تعبیه کنند. چنین شیوه ساختمان سازی به صورت ابتدایی در معبد دره ای هرم خفرع رعایت شده است. به نظر می رسد که این ردیف پنجره زیر سقفی از ابداعات مصریان باشد، نوآوری که تا به امروز به عنوان یکی از عناصر مهم معماری، مورد استفاده واقع می گردد

معماری دوره پادشاهی میانه:

این دوره از تاریخ مصر از سال 2300 ق.م آغاز گردید در این دوره به دلیل اینکه صاحبان مزارع و ثروتمندان با قدرت فراغنه مبارزه کردند مصر تقریباً تا یک قرن در نا آرامی قرار داشت تا سرانجام یکی از حکام تبس به نام منتو حوتب توانست مصر را بار دیگر متحد کند. با تشکیل دولت نیرومند مرکزی اقتصاد دوباره شکوفا گردید و آثار هنری حیاط دوباره یافت در این دوره هنر و بسیاری از سنت های گذشته دوباره احیا شد و هنر معماری و پیکره سازی مجدد حمایت شد و هنر جواهر سازی پیش از پیش رونق گرفت و در هنر نقاشی سبک های جدید و نو پدید آمد. مذهب در این دوره پیشرفت چشمگیری کرد . در این دوره از بین رفتن اهرام نشان دهنده کاهش مرکزیت حکومت و آیین- رع - می باشد. در این دوره معماری معابد رونق می گیرد و بزرگترین معابد در این دوره بنا می گردند .

خصوصیات معابد این دوره:

سردر و حیاط همیشه مزین به نقاشی های است که فرعون را در حال غلبه بر دشمنان نشان می دهد - تزئینات سقف که بر خطوط افقی تاکید دارد - نقش سر ستونها از گیاهان اطراف نیل اقباس شده - و گاهی ستونها به شکل مجسمه انسان بکار رفته.

در دوره مصر میانه ساخت کلا عوض شد و ساخت معبد و مقبره سنگی و صخره ای صورت گرفت یعنی صخره را سوراخ کرده و داخل آن مقبر می ساختند. مشهورترین آنها مقبره بنی حسن می باشد. یکی از سالم ترین مقابر مزبور ، مقبره خنوم حوتب است که به ارتفاع 6 متر ساخته شده است .

مقبره های صخره ای در بیشتر موارد جانشین آرامگاههای هرمی متعلق به پادشاهی کهن گردید و از آنجا که با هزینه ی فراوان ساخته می شد مورد دستبرد دزدان قرار می گرفت ، همین امر موجب ایجاد این آثار سنگی گردید این مقابر در نقاط دوردست و در صخره ها کنده می شد.

این مقبره ها که در جلویشان یک سر سرای ستون دار کوتاه قرار می گرفت واحد های بنیادی معماری مصر محسوب می شدند و شامل این بخش ها بودند : (دهلیز ، تالار ستون دار و اتاقک مقدس). در داخل تالار مقبره ی مذکور ستون هایی در داخل تالار دیده میشود که هیچ گونه نقشی در نگهداری سقف ندارند ، بلکه مانند ستون های سرسرا بخشی پیوسته با بافت صخره است . دیواره ی مقبره همانند گذشته با انواع نقاشی و نقش های برجسته رنگین با موضوعاتی تقریباً مشابه ، تزیین شده است .

مقبره ی منتو حوتب:
یکی از بنا هایی که از دوران پادشاهی میانه به جای مانده ، معبد و مقبره منتو حوتب در دیر البحری است. این مجموعه در دامنه ی کوه جاسازی شده و ترکیب موفق و هیجان انگیزی را به معماری و طبیعت به وجود آورده است. سطوح تراس ها با راهرو های ستون دار جانبی به وسیله معبری شیب دار به یکدیگر متصل می شوند. در وسط تراس بالایی ، هرم کوچک سنگی به عنوان نشانی از مقبره قرار دارد. محل دفن فرعون در خارج از مجموعه در دل کوه جای داده شده بود. این معبد ترکیبی از عظمت اهرام دوره پیشین و تالار های ستون دار چند طبقه است.

معماری مصر باستان

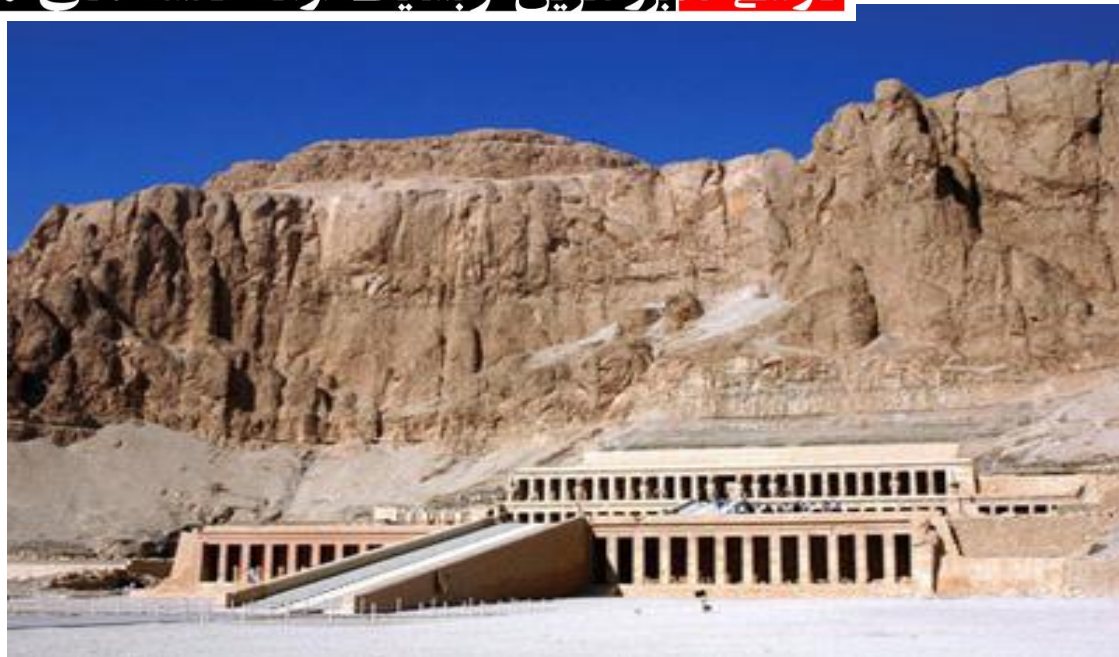
معماری پادشاهی جدید شاهزادگان و امرای تب اولین کسانی بودند که مبارزه را بر علیه هیکسوس ها که سامی الاصل و آسیایی بودند آغاز کردند و خود را مستقل خواندند. یکی از آنها در حدود 1580 ق.م هیکسوس ها را از مصر بیرون راند و مصر سفلی را گرفت و بنیانگذار سلسه هجدهم بود . امپراطوری جدید یا دومین امپراطوری تب که از مهمترین دوره های تاریخی مصر است ، از همین زمان شروع شد. قدرت سلطنتی به میزان فراوانی افزایش یافت. ترمیم خرابی آغاز گشت. معابد بازسازی شدند و تب پایتخت مصر به صورت شهری زیبا و با شکوه در آمد. هنر پادشاهی جدید شامل انواع گوناگون شیوه ها و خصوصیات بود. از معماری این دوره آثار بسیاری به جای مانده. اگر عظیم ترین و گیرا ترین یادمان های پادشاهی کهن را هرم های آن بدانیم ، در دوره پادشاهی جدید معابد با شکوه به چنان مقامی می رسند که مراسم تدفین همچون گذشته با شکوهی بی مانند برگزار می شود. اشراف و پادشاهان به پیروی از سنت پادشاهی میانه مرقد ها و اتافک های تدفین خویش را در دل صخره های غرب نیل می سازند. در دوره این پادشاهان آرامگاه ها را از دل تخته سنگها می تراشند، و راه رسیدن به آنها دالان های درازی است ، که 1500 متر طول دارد ، و مقبره را تا دامنه کوه می رساند. معبد هایی که پادشاهان در آن خدای حامی خویش را پرستش می نمود بعد ها به عنوان نماز خانه مردگان مورد استفاده قرار می گرفت بنا هایی با ساختمان های با شکوه و مجلل ، که در خور مقام پادشاه و خدا باشد .

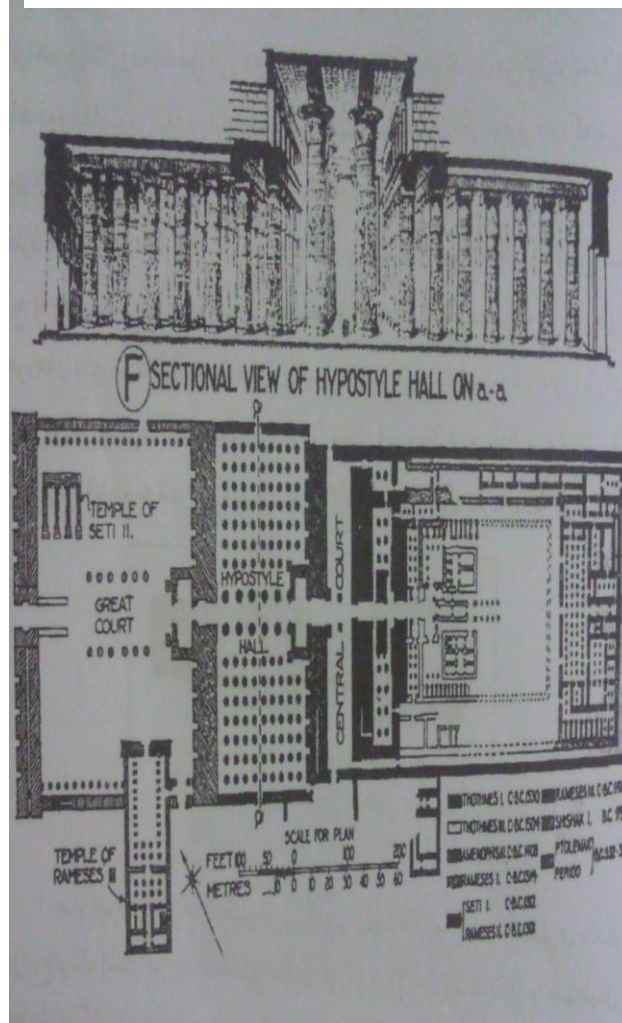

1- مقبره حتشپ سوت
این بنا متعلق به ملکه ای به همین نام بوده و در حدود 1500 ق.م ساخته شده است. از سطح کف دره تا سه طبقه ستون دار با خرپشته های اتصالی از پایین به بالا قد بر افراشته است. تناسب دید کاملا در این معبد رعایت شده است. تك تك ستون ها كه يا چهار گوش ساده اند ، يا به صورت يك شانزده ضلعي پخ دار تراشیده شده اند، تقریبا نزدیک به 200 پیکره نقش بر جسته همه جانبی در ارتباط با معماری این معبد ساخته شده بودند. نقش های نیم بر جسته با رنگ های درخشان و خیره کننده سراسر دیوار ها را پوشانده بودند كه تا به امروز بقایای آن موجود است.

مقبره حشمت‌پ سوت

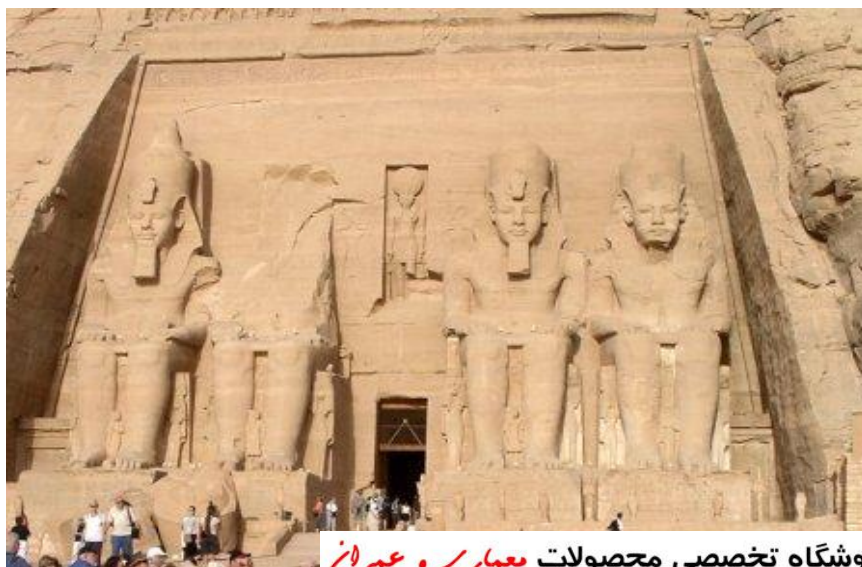

2- معبد صخره ای رامسس
این بنا متعلق به آخرین فرعون بزرگ و جنگاور مصر است. که کمی پیش از خروج قوم یهود از مصر به همراه حضرت موسی در مصر فرمانروایی می کرده است. برای ستایش خویش چهار تندیس شبیه سازی شده گول آسا از خود در نمای معبد بکار برده است. پیکر های گول آسای پادشاه که به غالب ستون تراشیده شده اند در دو سوی دالان باریک معبد او به یکدیگر ایستاده اند و جسامت اغراق آمیزشان با فضایی معبد تناسب دارد. ستون ها از دل صخره های موجود تراشیده شده اند و هیچ نقشی در تحمل سقف ندارند، از پیکره زن و مرد به جای ستون استفاده شده.

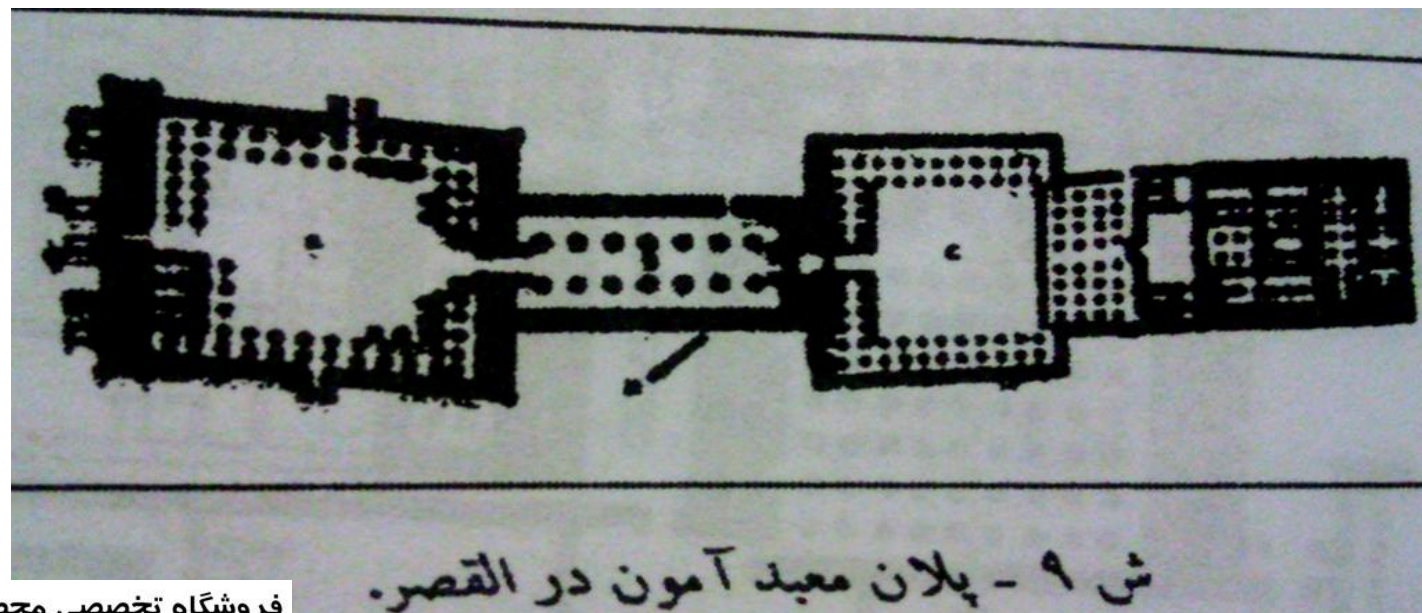

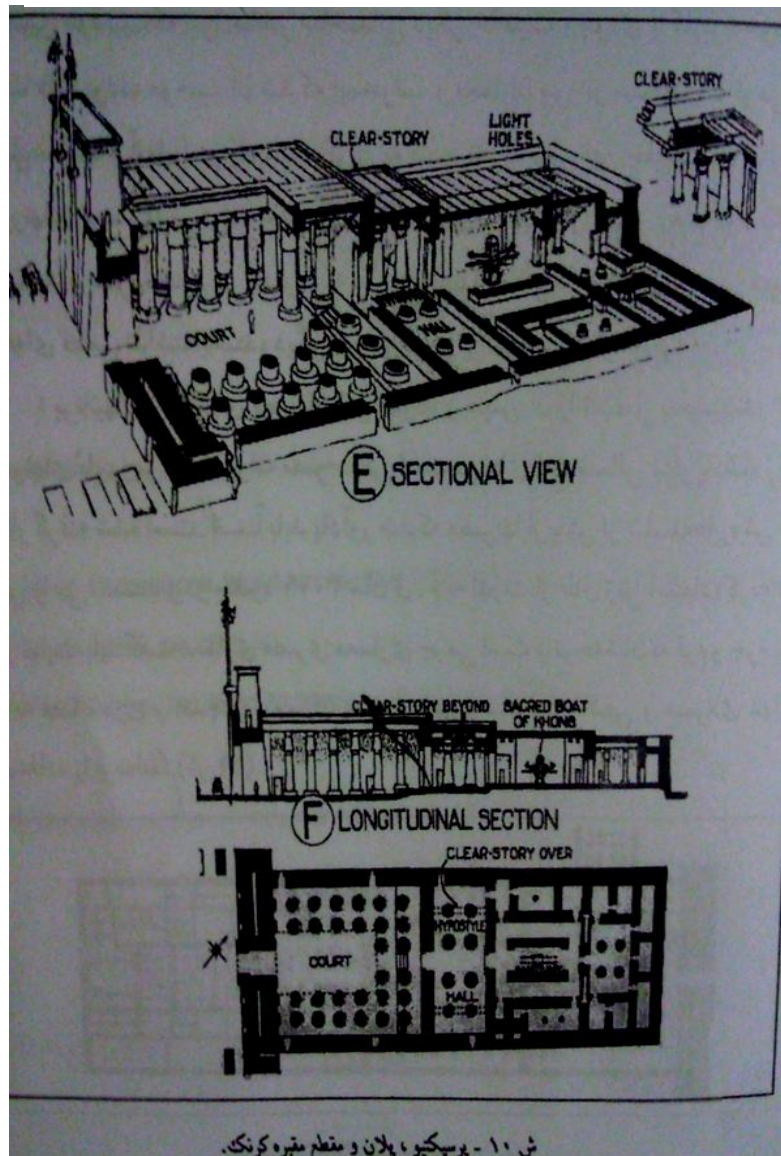
مقبره رامسس

3- معبد القصر

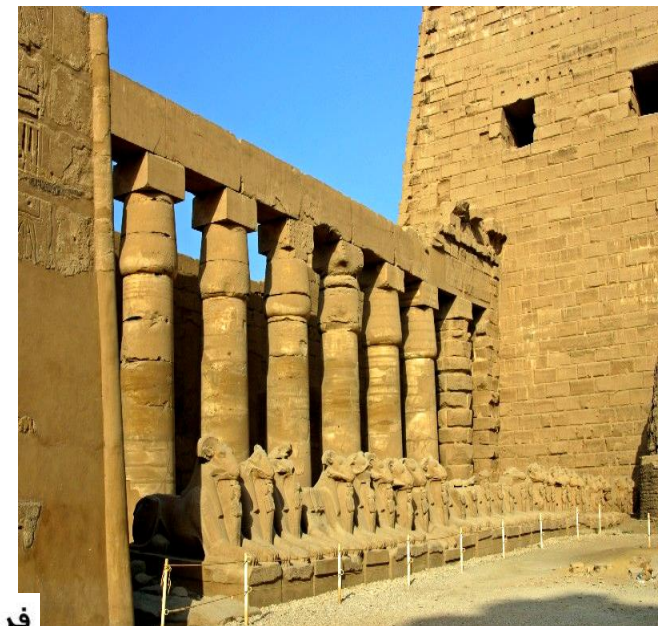
آمخوتب سوم در حدود سال 1390 ق.م شروع به ساخت این معبد در تب در آن سوی رود خانه نیل کرد. و آن را وقف همسرش کرد . نمای بیرونی بنا عبارت از دو دیوار جسیم که در دو طرف دروازه قرار گرفته است. حیاط آن دوزنقه شکل است و آنهم در ارتباط با معبد دیگر بوده است. تا آن را هم جهت رودخانه نیل قرار دهد. از آنجا وارد تالار ستون داری می شویم که ما را به حیاط دوم هدایت می کند . مجموعه ی این حیاط ها و راهروها و بنای معبد درون دیوار های حصین محصور می بوده است ، تا راه ورود را به دنیای بیرون سد کرده باشد. ستون های هرمی شکل این معبد از معادن شمال شرقی قاهره بریده شده و به شهر طیوه در فاصله 200 کیلومتری انتقال داده است.

4- معبد آمون رع کرنک

یکی از بزرگترین معبد های سردر دار مصری معبد آمون رع کرنک است. این بنا با داشتن حجمی بزرگ و تالار های ستون دار و حیاط های رواق دار بزرگش در خور توجه است که در دوره های مختلفی آن را بازسازی کرده اند در واقع مجموعه ای از آثار معماری چند دوره ی ساختمانی است. در تالار ستون دار این معبد ستون هایی با دو نوع سر ستون غنچه ای و کاسه ای یا زنگوله ای دیده می شود

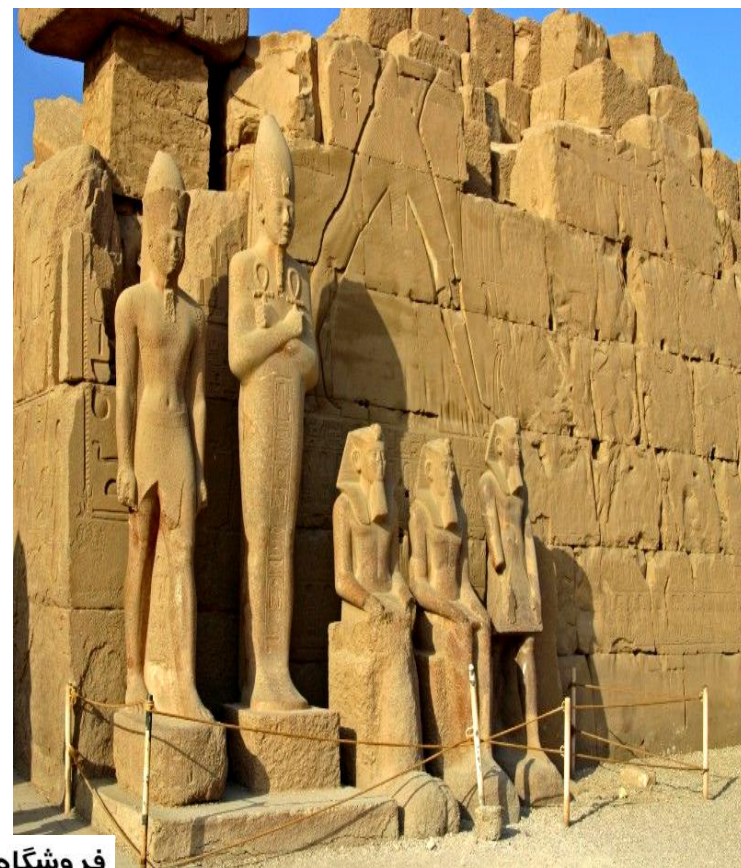
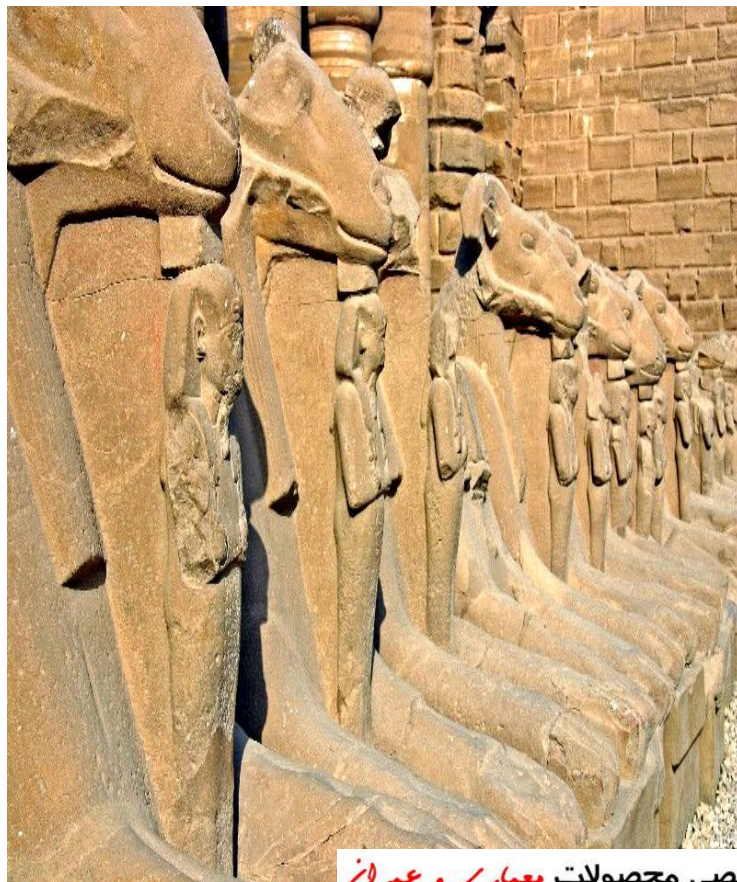
این ستون ها با آنکه از ارکان ساختمانی این تالار هستند ولی تزیینات فوق العاده ای روی آنها صورت گرفته است. بدنه ستون ها به صورت ردیف نوار های افقی با مضمون های مختلف نقش شده است . ستون های معبد در پایین 20 متر و در بالا 6.5 متر است. در تالار های ستون دار ردیف ستون های میانی از کناری بلند تر است و در نتیجه سقف تالار در بخش مرکزی مرتفع تر می شود و در آنجا پنجره هایی تعبیه می شود . این تالار ستون دار و عریض که پر از ستون های بزرگ است ، سقفی از تخته سنگ دارد. به طور کلی معماری مصری در آغاز با ساختمان هایی از خشت و چوب و نی و پاره ای مصالح سبک دیگر بر پا گردید .

معابد مصری

ایمخوتب، ساختمان هایی با سنگ های تراشیده شده را مرسوم کرد. یو نانیها از ستون های مصر اقتباس نموده و سپس آن را تکامل بخشیدند. شبیه ستون های پاپیروس که معروف مصر سفلی است در بنای کاخ شمالی مزار پادشاه زوسر به کار گرفته شده است. باید یادآور شد که مصری ها از پیش از سلسله ها روش طاق زنی را می دانستند و در حدود 3000 ق.م به ندرت از طاق زنی استفاده کرده اند و در نهایت باید گفت معماری مصری جرمی است و توجه شان به فرم و جرم بوده تا به فضا سازی و همچنین معماران مصر از شیوه ستون های افقی وعمودی نهایت استفاده را برده اند.

معماری مصر باستان

ستونها در این معابد اصلا جنبه سازه ای ندارند و فقط نما هستند در دوره جدید مصر معابد ومقابر جدید ساخته می شوند مثل معبد آمن-معبد کارناک در دین البهانی ومقبره ملکه حتشپ سوت ومعبد هوراس.

معابد مصری به خصوص معبد آمن و هوراس 2قسمت مهم دارند یک سر در ورودی به اسم پیلون که جلو آن 2 مجسمه از رامسس است و سپس مجسمه های دیگری از رامسس که به ردیف پشت سر هم قرار دارند.

بعد از آن یک حیاط با ستون قرار گرفته بخش اصلی معبد یک سایت سر پوشیده به همراه ستون است .

ستونهای مصری:

1.ستون نخل

2.ستون با سر ستون نیلوفر آبی

3.سر ستون غنچه گل پاپیروس

4.سر ستون گل پاپیروس

در معبد آمن قسمتی وجود دارد که سقف شکسته است.در این قسمت ستونهایی با سر ستون گل پاپیروس است.

آن چه در معماری مصر در دوران جدید بیشتر مشاهده می شود تلاش معماران برای پیدا کردن مجد و عظمت گذشته است و با نگاه و زاویه ی دید دیگر آنها به جای آنکه عظمت بنا را در ساخت اهرام نشان دهند از طبیعت کمک گرفته و در دل کوه ها و صخره های بزرگ بناها را جای می دهند نکته ی قابل توجه در معماری مصری ها این است که آنها هیچ گاه به معماری داخلی توجه نداشتند و بیش تر توجه آنها معطوف به شکل خارجی بنا شده است.

معماری مصر باستان

نوع بنا	مقاله	فارسى كد بزرگترین وبسایت ارائه نقشه های معماری و سازه ای	نام بنا		
اولین شکل مقابر در مصر	دیواره‌هاي پرشیب مفروش از سنگ و آجر	سکوي بلند و مستطیل شکل	مصر	دوره پادشاهی کهن	مقبره مصطبه‌ای
نخستین مقبره عظیم پادشاهي مصر	چند مصطبه‌هاي سنگي که روي هم هستند و رفته رفته کوچکتر مي‌شوند (سنگ)	حرم پله‌اي، چند مصطبه روي هم توسط ايمحوتپ ساخته شد	سقاره	دوره پادشاهي کهن سلسله سوم	هرم پله‌اي زوسر
آرامگاه‌ها و مقبره‌هاي عظیم پادشاهان مصر	توده غو (پیکري ساختمان‌سازي با سنگ آهک و کوهي از سنگ)	ساختماني سنگي حرمي شکل	جيزه	دوره پادشاهي کهن سلسله چهارم	اهرام ثلاثه (خوفو، خندع، منکوريج)
جایگزین آرامگاه‌هاي هرمي دوره پادشاهي کهن (مقبره صخره‌اي)	فضاهاي سنگي طبيعي شامل دهليز، تالار ستون‌دار، اتاق مقدس مصالح سنگ/ درهاي چوبي از درخت سرو	در صخره‌ها کنده مي‌شود	دريني حسن	دوره پادشاهي ميانه سلسله 11 و 12	مقبره خنوم حوتپ
مقبره و پرستشگاه	ترکیب معماري و طبیعت و هرم سنگي کوچک	سطوح تراس‌ها با راهروهاي ستون‌دار و معابر شیب‌دار	ديرالبحر ي	دوره پادشاهي ميانه	مقبره منتوحوتپ
معبد و پرستشگاه صخره‌اي	سنگ/ ستونها از دل صخره‌ها تراشیده شده	بزرگنمايي غيرعادي اندازه‌ها و 4 تندیس بزرگ فرعون	مصر	دوره پادشاهي جديد رامسس دوم	معبد صخره‌اي رامس
مقبره با نقوش برجسته	سنگ/ سنگ‌هاي دراز عمودي و افقي و ستون‌هاي 4 گوش و 6 ضلعي يخدار	از سطح کف دره تا سه طبقه ستون‌دار با خريشته‌هاي اتصالي/ توالي رنگهاي سياه و سفيد	مصر	دوره پادشاهي جديد	مقبره حتشب سوت
معبد برای پرستش «آمون»	داراي ديوارهاي جسيم با برهاي اريب/ سنگ	داراي حياط و تالارهاي ستون‌دار و اتاق مربع به نام قدس‌الاقداس و سر در دار/ ستون‌هاي هرمي/ توسط آمحوتپ سوم ساخته شده	تب	دوره پادشاهي جديد سلسله 19	معبد‌القصر
معبد برای پرستش «آمون»	داراي ستون‌هاي با سرستون‌هاي غنچه‌اي و زنگوله‌اي و سقف تخته سنگ/ مصالح سنگي	داراي حجم بزرگ و تالار ستون‌دار و حياط‌هاي رواق‌دار/ سردر دار	مصر	دوره پادشاهي جديد	معبد آمون رع کرنک

فروشگاه تخصصی محصولات معماری و عمران

www.shop.farsicad.com

Sirousb@Gmail.com

www.FarsiCad.com

(0936) - 6050696